

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2019 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Методологія медіадосліджень Змістовий модуль: Аналітика і прогностика

для студентів

спеціальності 061 «Журналістика»
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми «Журналістика», «Медіакомунікації»

Київ – 2019

Розробники: Васьків М.С., доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики і нових медіа

Викладачі: Васьків М.С., доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики і нових медіа

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) журналістики та нових медіа

Протокол від « 29 » _____ 08 _____ 2019 року № 1

Завідувач кафедри (голова циклової комісії) _____ (В. О. Гандзюк)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) _____

_____ . _____ 20 19 р.

Гарант освітньої (професійної / наукової) програми

(керівник проектної групи) _____ (М.С. Васьків)

Робочу програму перевірено

_____ . _____ 20 19 р.

Заступник директора Інституту журналістики _____ (О. А. Росінська)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” ____ 20__ р., протокол № ____

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2018 року

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Методологія медіадосліджень Змістовий модуль: Аналітика і прогностика

для студентів

спеціальності 061 «Журналістика»
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми «Медіакомунікації»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0351/18
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 20 18 р.

Київ – 2018

Розробники: Васьків М.С., доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики і нових медіа

Викладачі: Васьків М.С., доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики і нових медіа

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) журналістики та нових медіа

Протокол від «___» _____ 2018 року № 1

Завідувач кафедри (голова циклової комісії) О.О. Семенець

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) _____

____ . ____ 20 ____ р.

Гарант освітньої (професійної / наукової) програми

(керівник проектної групи) (М.С. Васьків)

Робочу програму перевірено

____ . ____ 20 ____ р.

Заступник директора Інституту журналістики (О.А. Росінська)

Пролонговано:

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (____), “ ____ ” 20 ____ р., протокол № ____
на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (____), “ ____ ” 20 ____ р., протокол № ____
на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (____), “ ____ ” 20 ____ р., протокол № ____
на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (____), “ ____ ” 20 ____ р., протокол № ____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
Методологія медіадосліджень Змістовий модуль: Аналітика і прогностика		
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Курс	5	5
Семестр	9	9
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	3
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, в тому числі	90	90
аудиторні	24	12
модульний контроль	6	-
семестровий контроль	18	18
самостійна робота	42	60
форма семестрового контролю	іспит	іспит

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Аналітика і прогностика» покликаний формувати теоретичну базу магістра з журналістики і медіакомунікацій, тому **метою** його вивчення є ознайомити студентів із основними тенденціями сучасної масмедійної сфери та перспективами і напрямками її розвитку; підготувати їх до швидкої адаптації в умовах змін і розвитку технічно-технологічних основ журналістської діяльності, підвищення вимог до професійних знань, умінь і навичок; сформувати вміння поєднувати непорушні журналістські стандарти з новими умовами і формами праці; засвоїти знання, уміння і навички роботи в нових мас-медіа; навчити його застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності.

Головне **завдання** курсу полягає в тому, щоби сформувати вміння аналізувати сучасний стан і перспективи масмедійної галузі, оволодівати необхідними вміннями й навичками для успішної професійної діяльності в майбутньому.

Завданнями курсу є :

визначити перспективи розвитку журналістики, різних форм і способів медійної діяльності, видів ОМІ;

- зосередити увагу на основних аспектах творчої, редакційно-організаційної, техніко-технологічної, комунікативної підготовки журналіста у світлі вимог до майбутньої професійної діяльності;

- підготувати студентів до діяльності в нових і змінних умовах;

- сприяти засвоєнню основних положень курсу, вивчення загальних і специфічних закономірностей, які діють у журналістській науці;

- формувати навички й уміння сучасного й універсального журналіста-професіонала.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення курсу “Аналітика і прогностика” студент **знатиме :**

основні шляхи розвитку інформаційної, аналітичної журналістики і журналістики поглядів;

- особливості основних змін, перспектив, загальних і специфічних закономірностей, які діють у пресі, на радіо і телебаченні, в інтернет-журналістиці;

- нові види, форми і способи журналістської діяльності;

- шляхи розвитку і самовдосконалення журналіста у світлі вимог, які ставляться змінами в масмедійній сфері, вітчизняній і світовій.

Студент умітиме:

- адаптуватися до утвердження принципів об'єктивності й неупередженості у професійній діяльності;
- аналізувати складні явища суспільного життя і доносити результати аналізу в доступній формі до загалу, вміти формувати власну, яскраву й аргументовану, позицію;
- використовувати нові форми і способи журналістської діяльності;
- формувати нові знання, вміння і навички відповідно до сучасних і майбутніх вимог медійної сфери;
- широко використовувати в роботі новітній журналістській інструментарій.

У результаті вивчення курсу студенти набувають такі **компетентності**: **ЗК4** - Здатність до управління, **ФК7** – Нести відповідальність за результати журналістської роботи (критична оцінка діяльності); **ФК11** - Безпекова компетенція (обумовлена сьогодишньою ситуацією в Україні та світі).

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**4.1. Тематичний план для денної форми навчання**

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль І. Журналістика як системне явище							
Тема 1. Інформаційна, аналітична журналістика і журналістика поглядів. Інфотейнмент	28	4	4				20
Модульний контроль	2						

Разом	30	4	4				20
Змістовий модуль II. Перспективи мас-медіа і стратегія їх реалізації							
Тема 2. Традиційні й нові види ОМІ, їх перспективи	14	2	2				10
Тема 3. Нові види комунікативних стратегій	14	2	4				8
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	6				18
Змістовий модуль III. Шляхи формування компетенцій сучасного журналіста							
Тема 4. Форми, прийоми, засоби підвищення оперативності, об'єктивності й інтерактивності	12	2	4				4
Модульний контроль	2						
Разом	12	2	4				4
Підготовка та проходження контрольних заходів	18						
Усього	90	10	14				42

4.2. Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Журналістика як системне явище							
Тема 1. Інформаційна, аналітична журналістика і журналістика поглядів. Інфотейнмент	24	2	2				20
Разом	24	2	2				20
Змістовий модуль II. Перспективи мас-медіа і стратегії їх реалізації							
Тема 2. Традиційні й нові види ОМІ, їх перспективи	2	2					
Тема 3. Нові види комунікативних стратегій	22		2				20
Разом	24	2	2				20
Змістовий модуль III. Шляхи формування компетенцій сучасного журналіста							
Тема 4. Форми, прийоми, засоби підвищення оперативності, об'єктивності й інтерактивності	24	2	2				24
Разом	24	2	2				20
Підготовка та проходження контрольних заходів	18						
Усього	90	6	6				60

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І.

ЖУРНАЛІСТИКА ЯК СИСТЕМНЕ ЯВИЩЕ

Лекція 1. Інформаційна, аналітична журналістика і журналістика поглядів. Інфотейнмент – 4 год.

Протистояння «серйозної» журналістики й інфотейнменту. Черговий виток боротьби за об'єктивність інформаційної журналістики. Інформаційні війни. «Гібридна» журналістика. Розширення мережі інформджерел і потоків та потреба їх упорядкування. Зростання ролі аналітичної журналістики. Журналістика поглядів. Роль інтернету в її утвердженні.

Література основна: 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 3, 6, 8.

Семінар 1. Підготовка інформаційних матеріалів на задану тему (бюджет, доходи і видатки) – 2 год.

План

1. Бюджет. Державний і місцеві бюджети.
2. Дохідна частина державного бюджету.
3. Податкова система, розміри акцизів і зборів як основа наповнення бюджету.
4. Видаткова частина бюджету. Дефіцит бюджету, способи його покриття.
5. Основні параметри держбюджету України на 2017 рік.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бюджетний кодекс.
2. Владимиров В. Основы журналистики: в понятиях и комментариях. – Луганск, ВУГУ, 1998.
3. Михайлин І.Л. Основи журналістики: Підручник. Вид. 2-е доп. і поліпш. – Харків: ХІФТ, 2000.
4. Москаленко А.З. Вступ до журналістики. – К.: Школяр, 1997.
5. Москаленко А.З., Губерський Л.В., Іванов В.Ф. Основи масово-інформаційної діяльності: Підручник. – К., 1999.
6. Прохоров Е.П. Введение в теорию журналистики: Учебное пособие. – М.: РИП-холдинг, 2000.
7. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для студентов вузов по спец. «Журналистика» / Ред.-сост. С.Г. Корконосенко. – СПб: Знание, СПбИВЭСЭП, 2000.
8. Різун В.В. Загальна характеристика масовоінформаційної діяльності. Лекція перша / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К., 2000.

Семінар 2. Аналіз змін і перетворень у освітній сфері – 2 год.

План

1. Здобутки і втрати радянської освіти.
2. Основні завдання сучасної освітньої системи, зокрема в Україні.
3. Зміни в початковій освіті (спрощення «занадто складної» програми, зменшення навантажень, олівець замість ручки, конфіденційність оцінювання тощо).
4. Спроби перетворень у середній освіті (Закон про освіту, школи-хаби, інтеграція предметів, обмеження регламентації та ін.).
5. Реформування вищої школи (Закон про вищу освіту, автономізація університетів, інтегрування в європейський освітній простір тощо).
6. Гроші – двигун реформ в освіті. Українська реформа освіти – економія коштів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика. – К.: Академія Української Преси; Центр вільної преси, 2004. – С. 131-139.
2. Владимиров В. Основы журналистики: в понятиях и комментариях. – Луганск, ВУГУ, 1998.
3. Владимиров В. Теория и методика журналистского творчества. – Луганск: ВУГУ, 1997.
4. Закон України «Про освіту».
5. Закон України «Про вищу освіту».
6. Михайлин І.Л. Основи журналістики: Підручник. Вид. 2-е доп. і поліпш. – Харків: ХІФТ, 2000.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

ПЕРСПЕКТИВИ МАС-МЕДІА І СТРАТЕГІЇ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ

Лекція 2. Традиційні й нові види ОМІ, їх перспективи – 2 год.

Занепад і відмирання преси. Стратегія виживання. Специфіка радіомовлення як основа його популярності. Туманні, але не безрадісні перспективи. Домінування телебачення в сучасному інформпросторі та його поступове обмеження. Інтернет-видання як найперспективніший вид ОМІ. Підводні камені в їх розвитку і впливові на реципієнта. Блогосфера та інші види нових мас-медіа: самостійні в майбутньому ОМІ чи лише їх «помічники»?

Література основна: 5, 6, 8, 11.

Література додаткова: 2, 15.

Семінар 3–4. Уміння формувати оригінальні погляди на актуальні проблеми – 2 год.

План

1. Журналістика поглядів як шлях до творення альтернатив вирішення проблем.
2. Журналістика поглядів як шлях захисту прав меншин у демократичному суспільстві.
3. Навести кілька прикладів неординарних підходів до бачення сучасних проблем ОМІ.
4. Подати власне оригінальне бачення сутності та шляхів вирішення актуальної проблеми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бухтатий О. Україна медійна: на порозі інформаційної революції: монографія / Олександр Бухтатий, Олександр Радченко, Гліб Головченко. – К. : Видавець СВС Панасенко, 2015. – 208 с.
2. Вайшенберг З. Новинна журналістика. – К.: Академія Української Преси; Центр вільної преси, 2004. – С. 131-139.
3. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики. – К.: Академія Української Преси, 2005.
4. Иванов В. Аспекты массовой коммуникации. – Часть II: Массовая коммуникация: монография / Валерий Иванов. – К.: Центр Вільної Преси, 2009. – 109 с.
5. Почепцов Г. Контроль над розумом / Георгій Почепцов. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2012. – 350 с.
6. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2016. – 504 с.
7. Михайлин І.Л. Основи журналістики: Підручник. Вид. 2-е доп. і поліпш. – Харків: ХІФТ, 2000.
8. Шнайдер В. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Вольф Шнайдер, Пауль-Йозеф Рауе. – К.: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. – 358 с.

Лекція 3. Нові види комунікативних стратегій – 2 год.

Розвиток засобів комунікації, його вплив на суспільно-політичну й масовоінформаційну сферу. Пошук нових інформаційних технологій. Універсальність та вузькопрофільне удосконалення журналіста, окремого ОМІ, масмедійних галузей. Розвиток громадської журналістики: повернення до витоків на новому рівні. Нові вимоги до етико-правових аспектів журналістської діяльності.

Семінар 5. Перспективи друкованої преси і місце журналіста в ній – 2 год.

План

1. Інтелектуалізація і спеціалізація друкованих видань.
2. Пошук продуктивних форм співпраці з цифровими технологіями.

3. Перспективи інформаційної, аналітичної та публіцистичної преси.
4. Універсалізм, вузька спеціалізація і глибокий інтелект як ідеал майбутнього журналіста-«пресовика».
5. Журналістика як бізнес та її об'єктивно-гуманістичний характер. Високий бренд преси, конкретного видання і журналіста як передумови успіху.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вайшенберг З. Новинна журналістика. – К.: Академія Української Преси; Центр вільної преси, 2004. – С. 131-139.
2. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики. – К.: Академія Української Преси, 2005.
3. Иванов В. Аспекты массовой коммуникации. – Часть II: Массовая коммуникация : монография / Валерий Иванов. – К. : Центр Вільної Преси, 2009. – 109 с.
4. Михайлин І.Л. Основи журналістики: Підручник. Вид. 2-е доп. і поліпш. – Харків: ХІФТ, 2000.
5. Почепцов Г. Контроль над розумом / Георгій Почепцов. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2012. – 350 с.
6. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2016. – 504 с.
7. Шнайдер В. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Вольф Шнайдер, Пауль-Йозеф Рауе. – К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. – 358 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЙ СУЧАСНОГО ЖУРНАЛІСТА

*Лекція 4. **Форми, прийоми, засоби підвищення оперативності, об'єктивності й інтерактивності – 2 год.***

Наближення журналістики до онлайн-передачі інформації. Оперативність як наслідок професійності журналіста. Залучення реципієнта до активної «співпраці». Усебічне й обмежене інформування. Об'єктивність і маніпулювання.

Семінар 6–7. *Громадська журналістика на практиці – 2 год.*

План

1. Громадськість як реципієнт і творець контенту.
2. Технічні передумови переходу журналістики у громадський формат.
3. Переваги й недоліки громадської журналістики. Проблеми редагування.

За допомогою родичів, друзів, знайомих створити випуск інтернет-видання у форматі громадської журналістики

ЛІТЕРАТУРА

1. Бухтатий О. Україна медійна: на порозі інформаційної революції : монографія / Олександр Бухтатий, Олександр Радченко, Гліб Головченко. – К. : Видавець СВС Панасенко, 2015. – 208 с.
2. Иванов В. Аспекты массовой коммуникации. – Часть II: Массовая коммуникация : монография / Валерий Иванов. – К. : Центр Вільної Преси, 2009. – 109 с.
3. Михайлин І.Л. Основи журналістики: Підручник. Вид. 2-е доп. і поліпш. – Харків: ХІФТ, 2000.
4. Новітні засоби масової інформації змінюють суспільство. – Т. 12. – Ч. 12. – 32 с.
5. Почепцов Г. Контроль над розумом / Георгій Почепцов. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2012. – 350 с.
6. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2016. – 504 с.
7. Шнайдер В. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Вольф Шнайдер, Пауль-Йозеф Рауе. – К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. – 358 с.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна к-ть балів	Кількість одиниць	Максимальна к-ть балів	Кількість одиниць	Максимальна к-ть балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	1	1
Відвідування семінарських занять	1	2	2	3	3	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	3	30	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Разом:			59		70		53
Максимальна кількість балів	182						
Розрахунок коефіцієнта	$182:60=3,03 (2)$						

**Система оцінювання навчальних досягнень студентів
заочної форми навчання**

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна к-ть балів	Кількість одиниць	Максимальна к-ть балів	Кількість одиниць	Максимальна к-ть балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	3	15
Виконання модульної роботи							
Разом:			22		22		27
Максимальна кількість балів	71						
Розрахунок коефіцієнта	60:71=0,84						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

1. Скласти словник основних журналістських понять і термінів.
2. Підготувати добірку фактів, що підтверджують основні журналістські теорії.
3. Написати есе «Від журналістики в Україні до української журналістики».
4. Сформулювати основні характерні риси портрету політичного журналіста.
5. Підготувати аргументи до тематичної дискусії «Свобода і відповідальність в журналістиці».
6. Дослідити на прикладі одного видання – дотримання або недотримання ним основних принципів журналістської діяльності.
7. Написати есе «Принциповість журналіста».
8. Ознайомитися та законспектувати головні позиції Законів України та міжнародних документів, які регламентують журналістську діяльність.
9. Проаналізувати роль ЗМІ у перехідному періоді розвитку суспільства (На прикладі України або іншої держави).
10. Провести коротке соціологічне дослідження та підготувати презентацію за його результатами «Інформаційні запити сучасної аудиторії ЗМІ».
11. Зібрати «колекцію» прикладів прихованої реклами в ЗМІ.
12. Підготувати опорну таблицю структурних компонентів системи ЗМІ в Україні.
13. Простежити приклади подачі однієї новини у різних жанрах.
14. Підготувати аргументи до дискусії «Взаємозв'язки жанрів та методів у журналістиці».
15. Написати журналістські матеріали у інформаційному, аналітичному та художньо-публіцистичному стилях. Визначити – які це саме жанри.

Практичні завдання

Провести журналістикознавчий аналіз газетної публікації на вибір
Схема аналізу:

1. Жанр публікації.
2. Визначення повноти викладу фактологічного матеріалу:
  - наявність фактів у публікації;
  - присутність журналістського аналізу фактів;
  - присутність коментарів експертів щодо поставленої проблеми;
  - вивчення суспільної думки щодо порушеного питання.
3. Аналіз культури мовного оформлення публікації (рівень грамотності, стилістичної вправності, мовного багатства, присутність помилок у тексті).
4. Прогнозування наслідків публікації у суспільстві (чи досягнуто мети публікації).

Критерії оцінювання самостійної роботи

Перевірка самостійно виконаних завдань здійснюється на контрольній модульній роботі.

Критерії оцінювання відповіді:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.3. Форма проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Контрольна модульна робота включає:

1. Десять тестових завдань;
2. Два питання для перевірки самостійно виконаних завдань.

Критерії оцінювання:

1. Тестові завдання: за кожну правильну відповідь - 1 б.
2. Кожне з питань для перевірки самостійно виконаних завдань - 7,5 б. (макс.), для цього вони мають відповідати наступним критеріям:
  - відповідність змісту;
  - повнота і ґрунтовність викладу;
  - доказовість і логічність викладу;
  - термінологічна коректність;
  - здатність до обґрунтування висновків;
  - володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумкове оцінювання знань студентів з модуля «Аналітика і прогностика» відбувається у межах комплексного екзамену з дисципліни «Методологія медіадосліджень». Відповідно екзаменаційна оцінка складається з двох компонентів: блок «Аналітика і прогностика» – 20 балів і блок «Глобальні та локальні медіа» – 20 балів.

Студенти з Аналітики і прогностики виконують завдання, яке включає теоретичний і практичний компоненти, кожний із яких оцінюється по 10 балів.

Критерії оцінювання завдання з Аналітики і прогностики:

- глибоке знання змісту праць видатних соціологів і рекомендації щодо їхнього використання у соціологічних дослідженнях;
- ґрунтовне знання термінологічного апарату соціології громадської думки і коректне його застосування;
- вміння обґрунтувати доцільність застосування соціологічного методу дослідження громадської думки
- повнота і змістовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Дилема між прибутковістю і стандартами журналістики на сучасному етапі.
2. Проблема інфотейнментизації журналістики.
3. Інфотейнмент в інформаційній і аналітичній журналістиці.
4. Проблема орієнтації та «пересічного» чи «розумного» реципієнта.
5. Упереджена й неупереджена суб'єктивність журналіста.
6. Боротьба за утвердження об'єктивності в сучасній журналістиці.
7. «Старі» принципи журналістики і зміни в медіасфері.
8. Олігархічний капітал і засади редакційної політики ОМІ.
9. Утвердження інформаційної журналістики у світі й Україні.
10. Цілеспрямованість інформаційних потоків у сучасному світі.
11. Створення інформаційних приводів, «івентів» і принципи об'єктивності журналістики.
12. Інформаційна журналістика в умовах відтворення недійсної пропаганди.
13. Інформаційні війни.
14. Максимальна інформаційна прозорість у державі як найкраща запорука відпирності в інформаційних війнах, довіри до влади, суспільної консолідації.
15. Інформаційні війни та технічне й технологічне удосконалення засобів масового поширення інформації.
16. Створення атмосфери нетерпимості до інформаційних маніпуляцій.
17. Децентралізація масмедійної сфери.
18. Відносність правдивості фактів, новин і утвердження постмодерністського світогляду в недійсній сфері.

19. Дезорієнтація реципієнта у потоках різноманітної та різноспрямованої інформації.
20. Потреба унормування, ієрархізації новин, вибудування причинно-наслідкових зв'язків, зменшення ентропії.
21. Аналітична журналістика і журналістика поглядів як форми унормування інформації для реципієнта.
22. Перспективи аналітичної журналістики в упорядкуванні інформації для реципієнта.
23. Аналітика як установлення зв'язків між новинами, буттям індивіда, докільля і суспільства.
24. Журналіст як експерт і пошуковець належних експертів.
25. Вимога універсалізації знань журналіста-аналітика з одночасним поглибленням знань у певній вузькій сфері.
26. Вміння наблизити «абстрактну» чи «далеку» новину до конкретної людини, до реципієнта конкретного ОМІ.
27. Суб'єктивність журналістського аналізу й потреба його якомога більшої настанови на об'єктивність.
28. Потреба яскравих, неординарних, цікавих і незвичних поглядів на події, явища, людей (знакових і «пересічних»), суспільство, світ.
29. Відродження й утвердження журналістики поглядів («мнений»). Роль у цьому процесі інтернету.
30. Блогосфера і соціальні мережі як форми утвердження журналістики поглядів.
31. Зростання популярності журналістики поглядів серед реципієнтів.
32. Абсорбування форм і особливостей публіцистичних жанрів у журналістиці поглядів.
33. Журналістика поглядів як неординарний і неупереджений погляд та як форма маніпуляції.
34. Журналістика поглядів як формулювання альтернатив, що здатні вирішувати проблеми окремих людей, їх спільнот, усього суспільства.
35. Етапи розвитку преси як протистояння з іншими медіями: газети і журнали, натиски з боку радіомовлення, телебачення, інтернет-журналістики.
36. Зменшення накладів і прибутків друкованих ОМІ на сучасному етапі.
37. Сучасні й майбутні трансформації у друкованій журналістиці.
38. Творення газет і журналів із меншим колом «спеціалізованих» читачів-інтелектуалів, відданих своєму виданню і готових заплатити за нього більше.
39. Рух преси до нових чи ігнорованих читацьких запитів.
40. Радіо як тло до повсякденної діяльності, для якого досі немає (і не скоро буде) альтернативи.

41. Широке форматування радіомовлення у світі (насамперед на Заході), еkleктична «універсальність» його в Україні.
42. Проблеми невеликих рекламних надходжень у радіосферу.
43. Перспективи розвитку регіональних радіостанцій чи регіонального мовлення в межах «глобальних» радіостанцій.
44. «Вузькоаудиторні» формати. Спеціалізація як форма виживання і розвитку радіомовлення.
45. Проблеми підготовки спеціалізованого радіожурналіста і збереження стандартів традиційної журналістики.
46. Домінування телебачення в більшості країн світу, зокрема і в Україні.
47. Велика роль телебачення для політичних кампаній, виборів тощо. Британська і скандинавська моделі.
48. Телебачення і глобалізація каналів, технологій, контенту та ін.
49. Найактивніший техніко-технологічний розвиток тележурналістики.
50. Зростання калейдоскопічності ТБ, збільшення маніпулятивного потенціалу.
51. Вимоги до оперативності репортера, його загального інтелектуального рівня, вміння прямоефірного спілкування, імпровізувати.
52. Авторські програми як форми журналістики поглядів.
53. Рейтинг програм і передач, колосальна залежність від них. Зростання ефірного інфотейнменту.
54. Проблема дотримання вимог класичної журналістики в тележурналістиці. Великі капіталовкладення і високі прибутки, рекламні надходження. Відповідна залежність від крупних рекламодавців і спонсорів.
55. Бурхливий розвиток інтернету у світі й в Україні.
56. Суттєве зростання рекламних надходжень у інтернет-журналістику. Дешевизна реклами.
57. Традиційні переваги і недоліки інтернет-видань.
58. Інформаційні диверсії в інтернет-журналістиці. Фейкові новини. Створення «ботових» установ.
59. Хаотичність викладу інформації в інтернет-виданнях, спроби її унормувати. Розсіювання уваги. Невідповідність заголовків і змісту.
60. Яскравість, наочність, онлайнві технології в інтернет-журналістиці. Необмеженість змістового обсягу і хронометражу.
61. Високі вимоги до рівня підготовки інтернет-журналіста.
62. Короткі інформповідомлення з частою повторюваністю в інтернет-виданнях. Проблема «великих обсягів».
63. Бурхливий розвиток нових видів мас-медіа.
64. Блоги. Спроби традиційних медіа залучити їх до своєї структури.
65. Соціальні мережі – на межі міжособистісного спілкування і журналістики.

66. Блоги і соціальні мережі як «майданчики» для дискусій.
67. Г.М. МакЛюен про вирішальну роль засобів комунікації в суспільному поступі.
68. Бурхливий розвиток засобів масового комунікування.
69. Перетворення (вшир і вглиб) масового інформування на тотальний процес. Здешевлення виробництва і поширення інформпродукту.
70. Розвиток засобів комунікації як передумова ліквідації змістового обмеження для ОМІ.
71. Залучення наукових і технічних здобутків до їх пристосування в масмедійній сфері.
72. Різні форми поєднання «серйозної» журналістики й інфотейнменту як вияв загальної тенденції в сучасній гуманітаристиці.
73. Велика роль залучення здобутків психології в ПР і рекламі, значно менша, але потужна – в журналістській діяльності.
74. Нові формати в теле- і радіожурналістиці (ток-шоу, теле- і радіоформатTalk, навчально-розважальні програми, «полегшені» лекції тощо).
75. Вимоги до журналіста-професіонала і форми його підготовки. Засвоєння професійних стандартів.
76. Добре знання окресленого кола проблематики, яке висвітлює журналіст. Техніко-технологічні вимоги до журналіста.
77. Пошук нових ніш і форм діяльності з боку окремих медіа чи їх галузей.
78. Пошук нових шляхів розвитку, залучення креативних менеджерів і журналістів. Вміння належно подати інформпродукт.
79. Суттєве розширення мережі фахових і «пересічних» інформаторів, джерел інформації.
80. Громадська журналістика. Повернення традицій залучення «дописувачів» до виготовлення журналістських творів.
81. ОМІ, контент яких частково чи повністю виготовляють непрофесійні чи напівпрофесійні дописувачі.
82. Онлайн-режим громадської журналістики. Неминучість появи редактора і селектора.
83. Нові медійні реалії, які змінюють етико-правові вимоги.
84. Потреба правового й етичного урегулювання насамперед інтернет-сфери. Межі можливого.
85. Боротьба за достовірність інформації в нових медіа.
86. Блогосфера і соцмережі та дотримання норм закону, етики і моралі.
87. Проблеми захисту інформаційного простору.
88. Проблема авторського права, зокрема у медійній сфері, його дотримання, покара за порушення.
89. Утвердження відповідальності автора твору за дотримання норм права. Приватні й публічні особи.

90. Втручання в особисте життя і висвітлення суспільно значимої інформації.
91. Подолання часу і простору в русі й передачі інформації як наслідок розвитку засобів масової комунікації.
92. Тотальність різних форм зняття інформації.
93. Перетворення журналістики в посередника у швидкій передачі інформації.
94. Змішування актуальних і неактуальних, важливих і неважливих, корисних і несуттєвих новин.
95. Переорієнтація журналістів на нові форми і жанри діяльності, відхід від традиційних, їх забуття: втрати і здобутки.
96. Журналіст – ключова ланка у підвищенні інформаційної оперативності.
97. Усебічне самовдосконалення журналіста. Вміння продукувати різноманітні тексти, техніко-технологічна вправність, здатність дотримуватися попереднього сценарію й імпровізувати у прямому ефірі.
98. Щирість і відвертість журналіста. Актуальність етичного кодексу журналіста у всіх ситуаціях.
99. Різноманітні форми інтерактиву в різних медіа (листи, дзвінки в редакцію, інтерактивні голосування, опитування, прямі мости, скайп-конференції, спілкування, лайки, перепости, коментарі тощо).
100. Соціальні мережі як зорієнтовані на інтерактивність медіа.
101. Реакції реципієнтів як джерело новин чи нових, оригінальних поворотів у висвітленні інформації.
102. Різноманітні форми маніпулювання нібито прямими формами вислову думок реципієнтів у онлайновому (і не тільки) спілкуванні.
103. Перспективи інтерактивності журналістики, їх різноспрямованість.
104. Необхідність гейткіперів, які би відбирали важливу, корисну й цікаву інформацію. Маніпулятивність цього процесу.
105. Формування запитів реципієнтів.
106. Проблеми з розмежуванням інформації й коментарів, шляхи їх розв'язання.
107. Використання нових техніко-технічних можливостей для досягнення всебічної об'єктивності.
108. Зростання можливостей техніки і технологій як спокуса до маніпулювання аудиторією.
109. Розвиток форм фінансової, ідеологічної, моральної тощо залежності журналіста як спонука до маніпуляцій на користь «володаря», заради збільшення реципієнтів, популярності, слави.
110. Погоня за оперативністю і можливі втрати.
111. Потреба в погляді «Іншого», небезпека переростання його в цензора чи гальмо оперативності.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
відмінно	100-90
дуже добре	82-89
добре	75-81
задовільно	69-74
достатньо	60-68
незадовільно	0-59

7. Рекомендовані джерела

Основні

1. Бухтатий О. Україна медійна: на порозі інформаційної революції : монографія / Олександр Бухтатий, Олександр Радченко, Гліб Головченко. – К. : Видавець СВС Панасенко, 2015. – 208 с.
2. Вайшенберг З. Новинна журналістика. – К.: Академія Української Преси; Центр вільної преси, 2004.
3. Вайшенберг З. Журналістика та медіа : довідник / Зігфрід Вайшенберг, Ганс Й. Кляйнштойбер, Бернгард Пьорксен. – К.: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2011. – 529 с.
4. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики. – К.: Академія Української Преси, 2005.
5. Почепцов Г. Контроль над розумом / Георгій Почепцов. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2012. – 350 с.

Додаткові

1. Бебик В.М., Сидоренко О.І. Засоби масової інформації посткомуністичної України. – К., 1996.
2. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. – К. : ВД «Києво-Могилянська академія», 2016. – 504 с.
3. Приступенко Т. Теорія журналістики: Етичні та правові засади діяльності ЗМІ : навчальний посібник / Тетяна Приступенко. – К. : Інститут журналістики, 2004. – 375 с.
4. Шнайдер В. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Вольф Шнайдер, Пауль-Йозеф Рауе. – К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. – 358 с.
5. Бойд Е. Ефірна журналістика: Технологія виробництва ефірних новин / Ендрю Бойд. – К. : Б.в., 2007. – 429 с.
6. Вільна преса. – Б.м. : Б.в., б.р. – 95 с.

7. Галлер М. Репортаж: навчальний посібник / Міхаель Галлер. – К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2011. – 348 с.
8. Гоян О.Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту: підручник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2004. – 190 с.
9. Економічна журналістика: Новації західної преси. – К.: Інститут масової інформації, 2006. – 119 с.
10. Етика і журналістика: Войріх, Дітер / Київський національний університет ім. Т.Шевченка. – К., 2000.
11. Європейські стандарти у галузі громадського мовлення. – К.: Інститут Медіа Права, 2005. – 210 с.
12. Журналістика в піарі та піар у журналістиці. – К.: Грамота, 2010. – 288 с.
13. Журналістика та медіа: довідник. – К.: Центр вільної преси; Академія української преси, 2011. – 529 с.
14. Зеленін В. По той бік правди: НЛП як зброя інформаційно-пропагандистської війни. – Том перший: НЛП ХХ століття / Всеволод Зеленін. – К.: Люта справа, 2015. – 384 с.
15. Іванов В. Стандарти новинної журналістики: навчальний посібник / Валерій Іванов. – К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. – 72 с.
16. Іванов В. Аспекти массовой коммуникации. – Часть I: Информация и коммуникация: монография / Валерий Иванов. – К.: Центр Вільної Преси, 2009. – 190 с.
17. Іванов В. Аспекти массовой коммуникации. – Часть II: Массовая коммуникация: монография / Валерий Иванов. – К.: Центр Вільної Преси, 2009. – 105 с.
18. Інтернет-робота журналіста. – К.: Інститут масової інформації, 2004. – 72 с.
19. Кузнецова О.Д. Засоби масової комунікації: посібник / О.Д. Кузнецова. – Львів: ПАІС, 2005. – 200 с.
20. Куляс Ігор. Ефективне виробництво теленовін: Стандарти інформаційного мовлення. Професійна етика журналіста-інформаційника: практичний посібник для журналістів / Ігор Куляс, Олександр Мокрецько. – К.: МГО «Інтерньюз Україна», 2006. – 120 с.
21. Лазутин Г.В. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2000.
22. Лизанчук В.В. Радіожурналістика: засади функціонування. Підручник. – Львів: ПАІС, 2000.
23. Новітні засоби масової інформації змінюють суспільство. – Т. 12. – Ч. 12. – 31 с.
24. Почанська О. Інформаційні жанри: навчально-методичний посібник / Оксана Почанська. – Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2013. – 103 с.
25. Прохоров В. Журналистика и демократия. – М., 2004.

26. Публіцистика. Масова комунікація: медіа-енциклопедія. – К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. – 780 с.
27. Радиожурналістика: учебник /Под ред А.А.Шереля. – М.: Изд-во Моск. Ун-та, 2000.
28. Рипкова Т. *Новое время*: Как создать профессиональную газету в демократическом обществе / Татьяна Рипкова. – К.: IREX ПроМедиа/Україна, 2002. – 467 с.
29. Різун В. Основи журналістики у відповідях і заувагах / Володимир Різун. – К.: ІДІД, 2004. – 79 с.
30. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Мітчел Стівенс. – К.: ІДІД «Києво-Могилянська академія», 2008. – 407 с.
31. Яковенко А.В. Телевізійна журналістика: теорія і практика / А.В. Яковенко. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2007. – 240 с.
32. Multimedia, kultura czytelnicza i dostęp do informacji. – Białystok: Uniwersytet w Białymstoku, 2001. – 187 s.